

Előfizetési árak:
 egész évre 8 kor., félévre 4 kor.,
 negyedévre 2 korona.
Egyes szám ára 16 fillér.
 Hirdetések másékalt árak szerint.
 A lap megjelenik minden oad-
 törtétőn.
 Felelős szerkesztő:
BRANKOVICS GYÖRGY.

KÖZÉRDEK

Szerkesztőség: Deák-u. 8.
 hova a lap szellemi részét illető
 közlemények küldendők.
 Keziratok vissza nem adatnak.
Kiadóhivatal: István-utca 9.
 hova a lap anyagi részét illető közle-
 menyek és előfizetési pénzek küldendők
 Kiadótulajdonos:
FUCHS ANTAL.

PESTMEGYE SZABADELVÜ KÖZÖNSÉGÉNEK HETILAPJA.

Képviselőjelölés Gödöllőn.

A magyar nemzeti lobogó védelme alatt s a szabadelvűség szárnyain egy *szerény* név járta be ezelőtt öt évvel a gödöllői kerület huszonöt községét.

E *szerény* név viselőjének az erkölcsi értékét, szívének és lelkének nemes-ségét nagyon kevesen ismerték akkor, és ma — e szerény név nemcsak annak az 1901 választónak képezi a büszkeségét, kik öt év előtt reá ruházták legdrágább kincsüket: a bizalmukat, kik reá bízták legszentebb jogukat: a törvényhozó testületben való képviseltesítésüket, de büszkesége az egész kerületnek s tiszteletét bírja még az ellenzéki politikai pártoknak is.

Syajjon mi idézte elő ezt a mondhatnám csodás, s a gödöllői kerületben minden esetre ritka jelenséget?

Előidézte első sorban az, hogy e *szerény* név viselője: *Volfner Tivadar* nem dobálódzott a lefolyt öt év alatt hangzatos jelszavakkal, de hiva maradt annak az igazi magyar szabadelvűségnek, a melynek jogtisztelet, ember-szabadság és alkotmányzeretet képezi a beltartalmát.

Előidézte másodsorban, az, hogy e *szerény* név viselője: *Volfner Tivadar* nem kötötte le magát egy érdekesoportnak, hanem a képviselőházban a nemzet — a képviselőházon kívül pedig a kerület községeinek a javát igyekezett teljes erejével előmozdítani.

Előidézte harmadsorban az, hogy e *szerény* név viselője és tulajdonosa: *Volfner Tivadar* jellemének tisztaságánál és szilárdaságánál fogva a kerület fehér zászlóját tisztán megőrizte; keve-

set beszélt, de sokat tett, s nemcsak a kerületnek, hanem a kerület minden egyes lakosának a sorsát szívében viselte.

Röviden, olyan volt, mint amilyennek egy igazi képviselőnek lennie kell. *a honnak s a kerületnek atyja volt.*

Hogy a kerület szabadelvű választó polgárai *Volfner Tivadar*t csakugyan atyjukként szeretik és tisztelik: arról mindenki meggyőződhetett aki f. évi szeptember hó 7-én jelen volt a gödöllői kerület szabadelvű választóinak nagy gyűlésén, amelyen nemesak lelkes ovációban részesített, hanem helyesléssel fogadott beszámoló beszédjének a meghallgatása után páratlan s egyhangú lelkesedéssel *újra a kerület országgyűlési képviselőjévé jelöltetett.*

Jelöltetett pedig a választók egy olyan tömege által, amelylyel bátran meglehetett volna már a választást is ejteni; jelöltetett társadalmi és felekezeti külömbőség nélkül a nép és kerület színe és java által.

A beszámoló és jelölő nagy gyűlés lefolyása a következő volt.

A beszámoló.

A gödöllői Erzsébet-szálló tágas udvarát néhány perczel 10 óra után a zsufolásig megtöltötték a gödöllői kerület választói s öröm volt látni, mily szép összhangban vegyültek össze a kizsákdákkal, iparosokkal, kereskedőkkel, a kerület előkelőségei és lelkeszei, kik közül ott láttuk *Nick Ede* kir. tanácsos jószágigazgatót, *Kapczy Vilmos* járási főszolgabíró, *Kárász* nyug. uradalmi igazgatót, *Cserba* Ferenc kir. táblabíró, *Pruzsinszky* apátplébánost, *Illek* Vincze esp. plébánost, *Kratochvil*, *Gallorich*, *Kuesera*, *Kemény*, *Pollakovics* róm. kath. plébánosokat,

Mády és *Bárdy* ref. lelkészeket, *Jezsovits* evang. lelkészt, stb. stb.

A nagy gyűlést *Polner Lajos* ügyvéd s a gödöllői kerület szabadelvű végrehajtó-bizottságának az elnöke nyitotta meg, aki rövid lendületes beszéddel üdvözölte a nagy-számban megjelent választókat, előadta a nagygyűlés eljárást s felhívta szervezkedésre, a gyűlés tisztikarának és a képviselőt a beszámoló megtartására meghívó küldöttségnek a megválasztására.

A nagygyűlés elnökke: *Polner Lajost*, alelnökke: *Beniczky* Ádámot és *Nick* Edét, jegyzökké: dr. *Cserba* Dezsőt és *Bezsilla* Istvánt választotta meg.

A képviselőért menő küldöttségbe *Illek* Vincze esperes plébános vezetése mellett *Tegze* Lajos, *Técsy* Gyula, *Rudolf* Béla és *Zacher* Kálmán választottak be, kikhez még számosan esatlakozván, zászlókkal mentek a képviselőért *Polner Lajos* lakására.

*Volfner Tivadar*t, szünni nem akaró éljenzés fogadta, mikor a nagygyűlésen megjelent s *Polner Lajos* tolmácsolván a személye iránt megnyilatkozott ragaszkodást felhívta őt beszámolójának az elmondására.

Volfner Tivadar üdvözölvén a nagy számban megjelent választókat, megköszönte a meleg fogadtatást, s nagyhatást keltő beszédében részletesen adott számot arról a politikáról, melyet a *multban* követett s a *jövőben* követni fog.

Beszédében visszapillantást vetett első sorban az elmúlt országgyűlésre, kifejtette azt is, hogy miért támogatta Bánffy-t mindvégig; támogatta, ugymond, azért, mert sem a politikában, sem a magánéletben nem szokása eszerben hagyni azt, akinek hűséget fogadott. (Élénk tetszés).

Azután áttért Széll Kálmánra (Éljenzés), aki iránt föltétlen bizalmat nyilvánít, mert multjában, jelenében egész politikájában olyan biztosítékait látja a kiváló államférfiu

TÁRCZA.

Bűv ereklük.

Irtá: *Béldi Adorján.*

Az emberi léleknek feltétlenül szüksége van a hitre. A vallás egymagában ki sem elégíti. Kisebb-nagyobb mérvben a Sors, a Végzet esapásai ellen keres védszereket, mert vallása csak türelmet és megadást parancsol és meghajlást Isten akarata előtt. Így történik azután, hogy külső szerekhez is ragaszkodunk.

A babonás hit bűv ereklükben, talizmánokban és varázsermekben, már emberlelkezetet meghaladó örök idő óta létezik. Mai napság gyakran visszaélnék a babonás hiszékenységgel és temérdek esalás fordul elő a bűv ereklükkel, mert különösen az előkelő nők körében napról-napra jobban terjed a varázsermek és talizmánok viselése. Egy hírneves kézjós, *Madame de Thèbe*, bebizonyítja, hogy ezeknek az állítólagos bűv ereklüknek egyéb érdemük nem igen lehet, minthogy gondját szaporítják annak, a ki hisz bűv ereklükben. Azoknak pedig, a kik pénzért vásárolják a talizmánokat, a kézjós ezeket mondja:

Általánosságban az apró talizmánok nem hoznak szerencsét. A planéták befolyása

semmi összeköttetésben nincs az efféle amulettek hatásával, de ha azt akarja valaki, hogy a varázsermek szerencsét hozzon, olyant kell választania, mely alakban és lényegben összefüggésben áll az azt viselőnek esillagzati befolyásával; a talizmánoknak továbbá bizonyos ritus szerint meg kell szentelve lenni, miután esakis kevés kiváltságos ember van beavatva különös adomány vagy tanulmányozás által a mystikus tudomány titkába.

Desbarolles leghitelesebb tana szerint a bűv ereklüknek soha sem szabad zománezba foglalva lenni, mivel a zománez hatása ellenszegül a esillagok befolyásának; az apró esengetyüket is mellőzni kell, miután azoknak esengése állítólag azzal a szerencsétlen tulajdonossággal bír, hogy felidézi a gonosz szellemeket.

Szerelmeseknek semmi áron sem szabad emlekül egymásnak hajat adni, sőt kerülni kell a szivalaku esecsebecsék ajándékozását is, mivel az mind esalhatlanul szerencsétlenséget hoz az illetőkre. Egyetlen kivétel létezik e tekintetben az édes anyák kedvéért, a kik bátran viselhetnek olyan gyűrűt vagy medaillont, melybe gyermekeik haja van beékelve; sőt még a kisdédek apró gyöngyalaku tejfogaikat is befoglalhatják a gyűrűbe. A lópatkó elveszti hatását, ha magánál hordja valaki. Varázshatalma esakis akkor érvényesülhet, ha a házban tartják. A régiék ágyaik alá rejtették a lópatkót, óvszerül a villámesapás ellen.

A ezipő is száműzetett már, mint babonás talizmán s az ember szinte bámulja, hogyan is lehetett valaha ilyen közönséges prózai tárgynak szerencsét hozó varázshatalmat tulajdonítani. Különben még több ok volna pirulni az ugynevezett szerencsedisznó bálványozása miatt, mely állat megtestesülése a legeszményabb tulajdonságoknak, minő a pizkosság, a falánkság, gyávaság, gonoszság és a rútság.

A hírhedt akasztott ember kötele a szerencsétlen öngyilkos esillaga hatáskörének van alávetve. Így például, ha a befolyást Saturnus gyakorolja, az akasztott ember kötelenek birtokosa áldozatul esik a szerencsétlenségek egész sorozatának. Ha azonban solaris a befolyás, az esetben a rossz omenü kótél olyan szerencsés talizmánna válik, mely elősegíti és érvényre juttatja a legszerencsebb vállalatokat.

A négylevelű lóhere csak akkor bír bűv ereklükkel, ha magunk szakítjuk. Az sem el nem ajándékozható, sem eladni nem szabad. Az utóbbi időben tökéletesen száműzték a mandula talizmán.

Egész sora létezik a szerencsétlen hatású bíró növényeknek, minő a szerény, de gyönyörű szép rózsaszín vagy fehér hanga, valóságos mosolygó, üde disze az erdőknél, melyet azonban esupán azért zártak ki a báltermékből, mivel szerencsétlenséget idéznek elő. A végzetes tizenhárom szám rossz hírneve a tizenharmadik apostol árulásától

erős talentumának, szabadelvűségének, az ország kormányzására való hivatottságának, aki ezért nemcsak a legteljesebb bizalmat, hanem a legodaadóbb támogatást is megérdemli. (Eljenzés).

Szól ezután a németországi agrárvámokról és alludál az agrárius jelszavakra. Nézete szerint a német agrárvámok és az osztrákoknak irántunk tanúsított ellenséges, sőt ez utóbbiaknak gyűlölködő, kapzsi magatartása csakis arra ösztönözhet bennünket, hogy — mindenféle foglalkozásu magyar ember, akár földműves, akár iparos, akár kereskedő, összetartsunk. (Élénk tetszés.) Epp azért most, amidőn oly nehéz idők következhetnek ránk, csak káros hatása lehetne az agrárius egyoldaloságnak, ha annak hatását a kormányelnök öntudatos, szabadelvű, minden rétegre egyaránt áldásos működése nem ellensúlyozná. De hogy ellensúlyozhassa, a legteljesebb mértékben támogatnunk kell a kormány gazdasági politikáját. (Helyeslés.) E támogatás révén megkövetelhetjük, hogy olyan erős ipari- és kereskedelmi politikát fog a kormány inauguralni, amely bennünket az osztrákok káros befolyásától lehetőleg függetlenítsen. Erre most feltétlen szükségünk van, (Helyeslés.) nemcsak azért, mert a német vámkok olyan súlyos csapást mérnek reánk, hogy azokat teljességgel elfogadhatlanoknak kell mondanunk, de azért is, mert az osztrákok gyűlölködő irigységgel nézik zsenge, fejlődő iparunkat, annak megtartására bármilyen hajlandók elkövetni; állatkívületünkkel szemben is oly rosszhiszemű eljárást tanúsítanak és általában véve szinte kényszerítenek bennünket arra, hogy az önálló vámterület alapjára álljunk. (Tetszés.) Szaporodnak is az önálló vámterület hívei a szabadelvűpártban folytonosan s szóló kifejtji, hogy ha összes gazdasági érdekeink másképp nem nyernek kielégítést, ő maga is elfogadja az önálló vámterületet. (Élénk tetszés).

Visszatérve az agrár törekvésekre, rámutat arra a sok kárra, amit ez ép a legrosszabb időben az országnak okozhat nemcsak gazdasági téren, de társadalmi téren is, konkolyt hint és visszavonást támaszt a felekezetek között s olyanoknál, akiknek hivatásuk és feladatuk együttműködni a hazáért. (Helyeslés).

A kormányban azonban nem lehet, nem szabad magát hangzatos jelszavakkal megtevéstetnie az általános, a közjó emelésére irányított tevékenységében.

Kifejtja azután, hogy földművelésünk amugy is mindenféle állami támogatásban részesül, de épp a földművelés érdeke követeli meg, hogy ipari feldolgozásában és kereskedelmi értékesítésében minél jobban érvényesüljön. (Helyeslés).

Azután áttér a közigazgatás tervezett államosításának kérdésére és kifejti, hogy a tisztviselők helyzetének javítását nemcsak az ő érdekükben sürgeti, hanem az állam érdekében is, mert jó közigazgatást csakis jól fizetett tisztviselőktől lehet várni. (Helyeslés).

veszi eredetét; Pythagoras állítása szerint azonban a tizenhatos számnak lehet inkább végzetes és szerencsétlen hatást tulajdonítani.

A hírneves kézjósno valamennyi tárgy között, melyek iránt előszeretettel viseltetett és melyeket mint esalhatatlanul szerencsés talizmánokat ajánl mindenkinek, a fehér elefántot tartja leghatásosabbnak. Séversí vagy chinai porcellánból, sárgás elefántesontból, jaspisból, vagy rubinból készíttve körül lehet venni magunkat a vastagbőrű állat mindenféle képmásával. A fehér elefánt minden tekintetben méltó a megkedvelésre és a régiék annyira meg voltak győződve annak felsőbbsege felől, hogy valósággal bálványozták, abban a képzelődésben, hogy az istenek lelke rejlik a fehér elefánt testében és még ma is Indiában külön istentisztelet tárgyát képezi.

A balszerencsével összeforrt bálványok, amulették száma légió. A szerencsétlen Carnot elnök birtokában volt egy kicsi indiai bálvány, mit azon megjegyzéssel kapott egy sokat utazott barátjától, hogy annak birtokosai nem természetes halállal szoktak kimulni. Carnot végzetes halála a szobrocska rettenetes tulajdonsága mellett bizonyít és özvegye sietett is a vészthozó esecesebecsétől szabadulni. Elajándékozta olyannak, a ki semmiben sem hisz.

lyeslés.) Kijelöli a javítás lehetőségét is, amely az egyszerűsítés után keresztülvihető a nélkül, hogy a polgárookra nagyobb terhek hárulnának.

Beszéde további folyamán szól a kisbirtokosok földadója leszállításának szükségességéről s arról, hogy a katonák aratás idején lehetőleg hazabocsáttassanak. (Helyeslés).

Végül a helyiérdekek istápolását emelte ki.

A jelölés.

A beszámolót a választó közönség a legnagyobb lelkesedéssel fogadta s ama osztatlan szeretetnek, melyben a kerület részéről Volfner Tivadar részéről legelőször is Illek Vince esperesplébános adott kifejezést.

Illek Vince rámutatott arra, hogy gyermekkorá óta ismeri Volfner és nem csalatkozott benne soha. Öt év előtt, mikor Volfner először vette föl a harcot a mandátumért, sok bizalmatlansággal találkozott; öt év alatt kivívta mindnyájunk bizalmát. (Élénk eljenzés.) Öt év előtt békétlenség, visszavonás uralta kerületét, ma — mindenütt béke és egyetértés honol! (Ugy van) és ez Volfner Tivadar érdeme, aki helyét méltóan töltötte be, önzés, haszonlesés nélkül. Egy ezéjja volt csak: használni a közjónak, s elősegíteni egyes családok boldogulását. Mindnyáján tudjuk, hogy mindenkinek pártfogója volt, hogy milyen nagy áldozatokat hozott a kerületért. Nem volna méltó, hogy ezek után elforduljunk tőle, s azt hiszem, a közérzület nevében szölok, midőn ajánlom, hogy szeretett képviselőnk *újbol jelöljük* és őt a jövő országgyűlésre meg is válasszuk. (Szünnimem akaró: „Eljen Volfner Tivadar.”)

Ezután Galovits Győző plébános lépett az emelvényre s élénk tetszés kíséretében a következőket mondá:

Igen tisztelt polgártársak!

Az elhangzott beszámoló beszédből bősegesen értesültünk a politikai helyzetről.

A beszédnek első mondatai közül engem különösen az ragadott meg, a hol a képviselő ur érinti, hogy vezére és elvei mellett a legnagyobb bajban is hűen kitartott. Látam, hogy a 48-as párt részéről a falragaszokon e tekintetben is támadás éri a képviselő ur személyét, kérdem melyik becsületes férfiú az, az ellenpárton is, a ki megveti a katonát, ha akkor is küzd zászlaja mellett, midőn legnagyobb a veszély, midőn a csapás és golyó záporoként hul? (Élénk tetszés.) A falragaszokon ama támadásért, ha ők elbirják viselni az erkölcsi felelősséget, ám viseljék, a közfelfogás szerint azonban a férfi becsületről fogalmuk nincs. *Hogy a képviselő ur a szabadelvűség mellett a legválságosabb napokban is kitartott, éppen ezért nyilatkozik meg iránta kerületében, úgy tüntetöleg a bizalom és hála.* (Ugyvan! Eljen Volfner!) De miután ez részünkről így megnyilatkozott a kötelezettségnek másik része reá haramlik, hogy a bizalmat részünkről a jövőre is szívesen fogadjuk. E kötelezettségnek jövőben mindketten minden lelkiismeretfurdalás nélkül eleget tehetünk, mert ha minden egyebet figyelmen kívül hagyunk is, s csak az egyéb pártok elveit vesszük röviden tekintetbe, — az első pillanatban szemembe ötlök, hogy azok nélkülözök az igazságnak ismérveit. Hiszen az igazság egyesül, holott ők magukban is szét vannak tagolva. Az igazság kell, hogy örömet okozzon, de náluk csak keserve bukkanunk. (Igaz! Ugyvan!) Igaz, hogy a közszabadságnál fogva, elveik hangoztatására jogot váltottak, de ha az elveiknek egyik vagy másika egész terjedelmében kibontva, a gyakorlatban érvényesülne, belátná mindenik, hogy az nem épít, csak rombol. Hogy e nemes, becsületes értelmezés mellett a gyakorlatban így alkalmazott szabadelvűség elvei is romboló eredményt mutatnának el, azt mindig tagadtam. Ugyan a szabadelvűség palástja alatt is történhetik visszaélés, de józanul lehet-e ezt a szabadelvűség rovására írni, midőn a szabadelvűség minden visszaélés ellen küzd. Hol az az arany, ha használatban van, hogy azt minden szennytól megóvni lehetne. Csak hogy az rendszeren a külhatásnak eredménye, mit a józan ész leszámítani tud. Amint az ember, úgy minden emberi műtöbbé-kevésbé gyarló s beteg. Csak hogy a szabadelvűséget ha baleset éri is, esirájában hordja azt az erőt, mely képesíti, hogy a betegséget kiüzadva újra ép erős lehessen. *Olyan a szabadelvűség, mint a gyémánt, mit minél többen és job-*

ban csiszolnak, dörzsölnek, mindez csak arra való, hogy tisztasága, fénye, értéke annál inkább növekedjék. (Hosszantartó, élénk eljenzés!) E hatása van a szabadelvűségre a belső vagy külső támadásoknak és ez nem is lehet másként, mert hiszen a szabadelvűség nem egy pillanatnak születte. Nagy elmék, a történet és tapasztalatoktól gondosan nyert megfigyelés után az ebből nyert igazságokat lelkiismeretesen leszürték és a szabadelvűségnek ezt vették alapjául. Hát a mit, a történet és tapasztalat támogat, lehet az tévedés? Oly férfiak, kiknek hazafiságával szemben soha senki kételyt nem támasztott, hazájuk érdekében gondosan számba véve az adott körülményeket, úgy fűzték egybe, mint gyöngyöket a szabadelvűségből folyó törvényeket, hogy nemzetük javát a lehető legjobban biztosítsák. Hát lehet a szabadelvűség hazafiatlanság? Midőn a nélkül, hogy jogkörét tullepné, nagyvonásokban megvonja a határt, a melyen belül megengedi, hogy mindenki érvényesüljön benne, nyelve, merkantil vagy agrárius volta szerint, de nem más rovására, hát lehet ez jogtalanság? Midőn a gyöngét támogatni kész minden téren, de a nélkül, hogy az erősebbnek ellensége vagy letörőjévé vállják, hát ez részre hajlás? Hát ki az, a ki nem így értelmezi a szabadelvűséget? Senki, s azt valljuk, hogy a szabadelvűségnek, a mely pillanatban leszállna azon részrehajlatlan magaslatról, a honnan mint madár távlatból szemléli a nemzet szükségletét, és ő is egy társadalmi réteg, vallás, nemzetiség szolgálatában állanak, rögtön megszűnnék vezető képessége, s vele szemben is megállhatna jogosan a támadás, beállna egy nagy causa és a romlás, ha az adott viszonyokat számlájából kitorúlné. Am szórjonbár az ellen a jövőben a szabadelvűségre bármennyi szennyet, mindaddig, míg nyomában haladás mutatkozik, addig minden erőlködés hiába való és jogosulatlan. Ha én diesérem a kardot elleneink kezében, mint a multnak egyetlen helyes elvét, mely létünket biztosította, úgy következetesen helyeselnem kell a szabadelvűséget, mely haladásunkat, vagyis a jelenben a művelt világban nekünk létet, helyet biztosít. (Ugyvan!) Sőt megokolhatóan nem találnám ha a szabadelvűség zászlaja alá mindig többen és többen nem tömörülnének, különösen most, midőn Széll Kálmán kezében ez elvek oly tisztán jelentkeznek, mint a milyenek voltak azok bölesőkben. Midőn jellemetiszta nagynevű férfiak, látva tiszta kézben tisztán az elveket, már kormányra jutása kezdetén pártjába bevonultak; midőn ő a haza s a tiszta szabadelvűségnek jól felfogott érdekében csak azok munkáját kész elfogadni, kik a lázas mánkába önérdék nélkül vállalkoznak: tehet-e többet ember, mi marad még kívánni való? S hogyne sereglének sokan e zászló alá, akkor, midőn e kerületnek oly képviselője volt, kinél hűebben, áldozatra készségesebben s eredményesebben még kivüle soha más e kerületet nem képviselte! Ugy annyira, hogy önkéntelenül tolu az ember ajkára e szó: *Eljen Széll Kálmán* a szabadelvűség vezére és *Volfner Tivadar* e kerület képviselője! (Hosszantartó zajos eljenzés.)

Varga Antal rákospalotai földműves tartotta azután a következő hangulatteljes kis beszédet:

Tisztelt polgártársaim!

Ismét elérkeztünk azon magasztos pillanathoz amely alkalmat ad nekünk legszentebb polgári jogunk gyakorlására. Engedjék meg nekem, a ki egyszerű gazda ember létemre is figyelemmel kísértem országgyűlési képviselőnk öt évi működését, engedjék meg nekem, hogy kijelentsem, miszerint vissza élénk e legszentebb jogokkal, ha bizalmunkat újra nem Volfner Tivadar képviselő urra ruháznánk, akinél külobb országgyűlési képviselőnk még nem volt (Ugy van! Eljen!) s akinak köszönettel fogunk tartozni ha a jelöltséget újra elfogadjuk.

Még most is szemem előtt lebeg az a pillanat a midőn öt év előtt Volfner Tivadar képviselő ur kezébe ragadva a zászlót azt mondá: „Ígérem, hogy e zászlót oly tisztán és moesoktalanul fogom az Onök kezébe vissza helyezni, amily tisztán azt Onoktól most átvettem!” Tisztelt polgártársaim! Volfner Tivadar képviselő ur ezt az ígérteit férfiasan beváltotta s mi azt továbbra is az ő hűséges kezeire bizzuk s ezer ajakkal ugyan de egy szívvel és egy lélekkel kiáltjuk: *Eljen*

Volfner Tivadar a gödöllői kerület szabadelvű képviselő jelöltje!

Csikós István a következőkben sorolta fel Volfner képviselő érdemeit:

Tisztelt választó polgárok!

Régi választó polgára vagyok e kerületnek, nem először szóllok, alkotmányos jogaink gyakorlása alkalmából Önökhöz, de soha sem szólottam még oly szent meggyőződéssel s oly örömmel mint most. Önök hallották országgyűlési képviselőnk beszámolóját s így tudják mit tett a nemzet javára a politikai működés terén, én pedig elmondom önöknek, hogy 1867 óta nem volt a gödöllői kerületnek olyan képviselője, aki annyi jót tett volna a kerület egyes községeinek s egyes családjainak, mint Volfner Tivadar képviselőnk (Eljenzés.) Mindnyájan tudjuk mily nyomorúságos helyzetben voltak azelőtt országutjaink s kinek köszönhetjük azt, hogy ma igavonó állataink agyonkínzása nélkül utazhatunk egyik községből a másikba? Nemde Volfner Tivadar képviselő urnak, (Eljenzés.) Kinek köszönheti a kerület helyi érdekű vasutjainak a létesítését? Nemde képviselőnk Volfner Tivadar közbenjárásának! (Eljenzés.) Kinek köszönheti Ujpest községe azokat a szép iskolai épületeket, amelyeket az állam épített? Nemde Volfner Tivadar képviselő urnak! (Eljenzés.) Ki az, aki minden egyes ember s minden család baján készséggel segített, sőt még annak a hálátlan embernek is, aki az imént bele szóló beszámoló beszédjébe, kétezer forint ára gépeket szerzett?! (Igaz! Eljenzés.) Nemde képviselőnk Volfner Tivadar! Tisztelt polgártársak! akiennyit tett nemzetes kerülete javára, az nemesak hálára kötelezett, de arra is, hogy még nagyobb számban sorakozzunk a zászlója alá s egyesült erővel vigyük diadalra az ő zászlóját! *Éljen Volfner Tivadar!* (Hosszantartó eljenzés.)

Miután szólásra többen nem jelentkeztek, Polner Lajos elnök, a jelenlevők szünni nem akaró eljenzése közepett újból felajánlotta a jelöltséget Volfner Tivadarnak, *a ki a jelölést elfogadta* s megígérte, hogy továbbra is igyekeznék fog a kerület bizalmát megérdemelni s azt a zászlót, melyet ismét kezébe adnak a haza és a kerület érdekében híven fogja tovább lobogtatni ezt a napot pedig életének legszebb napjai közé fogja számítani.

A nagy gyűlés ezután Mady Lajos indítványára üdvözlő táviratokat küldött Széll Kálmán miniszterelnöknek, Podmaniczky Frigyes központi pártelnöknek és Beniczky Ferenc főispánnak, mire Polner elnök felkérte a községek vezéreiből, hogy községeikben szervezzék mindenütt a szabadelvűpártot s legyenek azon, hogy a választás napján a jelölt az öt év előttinél nagyobb diadalt arasson.

Ezzel a nagy gyűlés véget ért s kezdetét vette a lakoma, a melyen 483-an vettek részt. Első pohárköszöntőt Schleisz József mogyoródi volt bíró mondott Volfner Tivadarnak, Volfner Tivadar viszont derék, hazafias tisztaságú választó közönségének boldogságára üritette poharát; Dr. Kiss Sándor, a szabadelvűpárt vezéré: Széll Kálmán miniszterelnököt, Illek Vince: Beniczky Ferenc főispánt, Mady Lajos pedig Polner Lajos pártelnököt éltette.

Válaszok az üdvözlő táviratokra.

Széll Kálmán miniszterelnök a gödöllői szabadelvű párt elnökének üdvözlő táviratára, amelyet Volfner Tivadar jelölése alkalmából hozzá intézett, a következőleg válaszolt:

Polner Lajos pártelnök urnak, Gödöllő.

A gödöllői kerület szabadelvűpártja részéről irántam és politikám iránt érzett bizalom szíves nyilvánítását őszinte örömmel vettem tudomásul. Fogadják legmélyebb köszönetemet.

Széll Kálmán.

Podmaniczky Frigyes báró a hozzá intézett üdvözlőre a következőleg felelt:

Polner Lajos pártelnök urnak, Gödöllő.

Igaz és nagy örömmel vettem tudomásul Volfner Tivadarnak, pártunk e kiválóan buzgó tagjának, újbóli jelölését a gödöllői kerületben. A győzelem biztos reményében üdvözlő tisztelettel.

Podmaniczky, pártelnök.

Beniczky Ferenc főispán a hozzá intézett üdvözlő táviratra következőleg felelt:

Polner Lajos ügyvéd Urnak a szabadelvű párt elnökének Gödöllőn.

Tisztelt Pártelnök ur. Távirati üdvözlőket vevén, — köszönöm a szíves megemlékezést. — Hiszem, hogy Pártelnök ur lakadatlan buzgalma a szabadelvű párt fényes diadalával fog végződni. Budapest. 1901 szept. 8. Igaz tisztelettel

Beniczky Ferenc.

E táviratok fényes bizonyítékai annak, hogy Volfner Tivadart nemcsak idelelt a választók, hanem odafent az illetékes tényezők is megbecsülték s hogy e megbecsülés nem mondva csinált rokonszenvennek, hanem igazi elismerésnek az eredménye.

A fáklyás-zene.

Az érdemek igazi elismerésének lángoló kifejezése volt az a fáklyásmenet is, melyet Ujpest község polgársága, politikai pártállással tekintet nélkül, Volfner Tivadart a helyi érdekek eredményes előmozdításáért, hálás köszönete jeléül megtisztelte.

A fáklyásmenet f. é. szeptember hó 11-én este 8 órakor indult el a rákospalotai lovas bandériummal s a kereskedő- és iparos ifjak önművelődési körének dalárdájával az élén, a Colosseumból s végig haladva Ujpest főutcaiban ölszáz fáklya lobogó lángja hirdette hogy itt a nép határtalan lelkesedése hullámzik Volfner Tivadar felé, a mely lelkesedésnek és hálás elismerésnek Endre János szép üdvözlő beszéde adott Volfner Tivadar vacsi-uti lakása előtt, őszinte kifejezést, s lelkes szavakban tolmácsolta az érdemeit.

Utána Petőcz Endre az ujbpesti függetlenségi kör alelnöke, hajtotta meg Volfner előtt az elismerés lobogóját s melegen köszönte meg fáradozásait.

Az eljenzés, melyhez hasonlót csak akkor hallhatott a Duna s csak akkor viszhangozhattak a budai hegyek, midőn Szilágyi katonái Hunyadi Mátyást királylyá választották, tizezer ajkáról tört föl az égnek s csaknem egy negyedóraig tartott míg végre anynyira lecsillapult, hogy Volfner Tivadar melegen megköszönhette polgártársainak a megtisztelő kitüntetést s megígérte, hogy újbóli megválasztása esetében, még fokozottabb buzgalommal fogja kerülete minden községének, különösen Ujpestnek, a mely „bölcsője és sirja“ is, az érdekeit istápolni.

Éjfél felé járt az idő, midőn a fáklyák kialudtak s a lelkesedés elesitult, de csak azért, hogy a választás napján annál erőteljesebben diadalmasan kiálthassa a Dunától a Galga völgyig, a kerületen végig:

„Éljen Volfner Tivadar!“

Választási mozgalmak. Miután a király az országgyűlést f. évi október 24-ik napjára hívta össze Budapestre, s a belügyminiszter a képviselő választásokra f. évi október hó 2-ik napjától, 11-ik napjáig bezárólag terjedő tiz napi időközött tűzte ki: mindebből csak nem biztosan azt lehet következtetni, hogy a gödöllői kerületben f. évi október 2-án fog a képviselőválasztás megejtetni. Az Ujbpesti szabadelvű pártot már teljes működésben találta a határidő kitűzése. Megalakult Mady Lajossal az élén a végrehajtó bizottság, kijelöltettek a csoport vezetők s az utóbbiak jegyzékbe vették a f. é. szept. hó 11-én tartott értekezleten a választókat. Az ujbpesti szabadelvű pártnak Károlyi-utca 2-ik sz. alatt van a pártirodája, a hol pártunk tagjai minden irányban nyerhetnek felvilágosítást.

H I R E K.

— **Szeptember 10.** E nap fekete betűkkel van bejegyezve Magyarország történetének egyik gyászos lapjára. E napon 1898-ban a ganfi tópartján egy tördőfés kioltotta az életét annak, aki nemesak jog szerint, de szíve szerint is királynéja volt a nemzetnek. Erzsébet királynéknak elmulásának e gyászos évfordulóján fekete zászlókat lengetett a

széll Ujpest középületein, jeléül annak hogy e nap a szomorúság napja hazánkban s hogy szeretetünknek már csak az imája szállhat elköltözött királynénk szelleméhez. Ujpest honleányai s honfiai e napon zsufolásig megtöltötték a római katolikus templomot, amelynek oltárainál az elhunyt királynő emlékére gyászmise tartatott.

— **A vármegye közigazgatási bizottsága** f. é. szeptember hó 12-én, a vármegye székházában ülést tartott.

— **A névmagyarosítás érdekében** tudatjuk Ujpest közönségével, hogy Széll Kálmán belügyminiszter rendelete értelmében a névmagyarosításért benyújtandó kérvények ezután bélyegmentesek s a kérvényhez a mai naptól fogva a keresztlevelel kívül más okmányt nem szükséges csatolni. Megjegyezzük végül azt is, hogy a névmagyarosítás iránti kérvényeket községünk előljárósága díjtalanul írja meg.

— **Az iparos-tanonciskola bizottsága** f. hó 5-én d. u. 5 órakor Tóth József kirtanfelügyelő elnöklése mellett ülést tartott, melynek tárgyát az iparos-tanonciskola tantestületének megválasztása ellen Kiszling István tanító által beadott s a miniszter által leküldött felebbezés képezte. A felebbezés vádjaival és kivánságával szemben a bizottság jegyzőkönyvileg megállapította, hogy: 1. Az iparos-tanonciskolai tanítóknak a választása teljesen szabályszerűen folyt le. 2. A rajztanítással megbízott tanítók rajztanítói oklevéllel bírnak, tehát szakképzettek, azok pedig, a kik közismereteket tanítanak, szintén el vannak a törvény által előírt kvalifikációival látva. 3. Kiszling előbbi jogaiba vissza nem helyezhető, mert az iparos-tanonciskolai állás nem végleges, hanem időhöz kötött, három évről három évre szól és így állandó jogot egyszeri megválasztásból senki sem formálhat. 4. Miután az iparos-tanonciskola bizottságának elnöke, a bizottság előtt újból konstatálta, hogy Kiszling tanító a múlt évben az előadásokra többször késedelmesen jött s így mulasztást követett el, s miután sem a bizottság, sem annak elnöke nyílttéri polemikába nem boesátkozhatik: az ülésről felvett jegyzőkönyvvel együtt felküldetett a miniszterhez az „Ujbpesti Közlöny“-nek azon száma is, a melynek nyílttérben Kiszling tanító rágalmozónak jelentette ki a bizottság elnökét, a ki a választás alkalmával, a bizottság előtt kötelességszerű véleményt mondott a pályázó tanítók működéséről.

— **A községközi vendéglő** bérletére vonatkozó ajánlatokat az előljáróság a f. é. szeptember hó 10-én d. u. 4 órakor tartott ülésén bontotta föl s az ajánlatok közül Fűspök Ferenc budapesti bornagykereskedő ajánlatát 3 évre, (évenként 3000 kor. bér.) fogadta el, s felhatalmazta a község bíráját s főjegyzőjét, hogy Fűspök Ferenczel a szerződést megkösse. A községközi vendéglő már a jövő hónapban meg fog nyilni.

— **Wagner Manó** nyilvános joggal felruházott rpalotai tan- és nevelő intézetének, illetőleg magán gimnáziumának az I.—VII. osztályát is nyilvános joggal felruházta a vallás- és közoktatásügyi miniszter s kiáltásba helyezte, hogy a jövő tanévben már érettségi vizsgát is tehetnek az intézet kebelében a növendékei, a mire ezennel felhívjuk a szülők figyelmét.

— **Az ujbpesti Gyermekbarát-Egyesület** f. é. október hó 6-án este 8 órakor a Colosseumban, a budapesti műszinkör tagjainak, nevezetesen: Hosvainé Irma, Zobelné Elza, Rozsos Gizella, Halmai V., Uj Róza, továbbá Ujvári Károly, Makay Béla, Molnár Bertalan, Láng Jenő és Kalodzieyski Rezső karmester s a műszinkör teljes zenekarának közreműködésével estélyt rendez. A nagyszabású estély után táncz lesz. Belépti-díj: személyjegy 1 korona, családjegy 2 korona. A jótékonyezélra való tekintettel reméljük, hogy községünk legalább ez alkalommal zsufolásig be fogja tölteni a Colosseum termét.

— **Az isaszegi honvédelmek.** „Ma győzni kell a magyaroknak, vagy vissza menni a Tiszán tundra: közép ut nincs!“ kiáltá Görgey, Klapka és Damjanich hadseregének s fehér lován kivont karddal, villogó szemekkel vezette őket Jellasi dandárai ellen Isaszegre. És a magyarok győztek dicsőségesen. Ennek a győzelemnek emlékére szobrot emelt Isaszeg község hazafias polgársága. A szobrot, — melyet Radnai Béla tehetséges művésznök készített, f. é. szeptember hó

S-án leplezték le ünnepélyesen. Az ünnepélyen jelen volt *Volfner* Tivadar kerületünk országgyűlési képviselője is, kitűbből jelöltetése alkalmából az ünnepséget követő lakomán minden oldalról melegen üdvözöltek.

— **Eljegyzés.** Varga Vince, ujbudai ház tulajdonos leányát *Vilmát*, a napokban jegyezte el negyedi *Szabó* Béla székes fővárosi tisztviselő. — *Rozanek* Ferenc eljegyezte *Koschler* Emilia kisasszonyt.

— **Öngyilkosság.** *Zimler* József asztalossegéd, *Bednay* György asztalosnál, Atilla-u. 60. sz. a., f. hó 10-én felakasztotta magát. Az öngyilkost a hullaházba vitték s a költség költségén eltemették. Az öngyilkosságnak oka ismeretlen.

— **Bucsu Ujpesten.** F. hó 15-én Mária nevenapján, bucsu lesz Ujpesten, melyet a római katolikus templomban díszmisével fognak a hívők megünnepelni, a templomon kívül pedig — miután a vendéglátás már kiment a divatból, csak gyöngye mellett fog vigadni vagy busulni az ujbudai magyar.

— **Fertőző betegségek.** A fertőző betegségek közül a *vörheny*: 4 esetben s a *has-hagymáz*: 1 esetben fordult a múlt héten elő.

— **A bivalyhus és a — fogak.** Az ujbudai fogorvosoknak és fogtechnikusoknak valószínűsége van. Három hét óta minden lyukas és korhadt fognak letörnek a koronájára s annyi gyökzúzást ember emlékezett óta nem végeztek, mint az utóbbi 21 nap alatt. A csodás tüneteknek nagyon sokan kutatták az okát s végre kisütötték, hogy az ujbudai vágóhidon az ujbudai mészárosok három hét óta csupa bivalyokot vágnak, a közönség tehát csupa bivalyhúst eszik, még pedig keménységre nézve oly kitűnő minőségűt, hogy csaknem minden embernek bele törnek egyik vagy másik foga. A fogorvosok s fogtechnikusok szüretjét nem irigyeljük ugyan, rájuk férnek a jobb napok, de az már talán mégsem járja, hogy Ujpest lakossága heteken át tehát és ökörhús helyett megcsontosodott bivalyhúst legyen kénytelen vásárolni és rágni. Az illetékes ellenőrző közegnek becses figyelmébe ajánljuk a fogyasztó közönség jogos panaszát.

I R O D A L O M.

***A legérdekesebb könyv.** Kétségtelenül a *Brehm-féle állatok világa*, amelynek magyar kiadását *Méhely* Lajos szerkeszti s amely a *Légrády* Testvérek kiadásában most jelenik meg. Az állatok világából ezuttal a 34. füzet látott napvilágot, — kisérletében egy díszesen kiállított fekete nyomatú műlapnak, amely a szármati marmotákat ábrázolja. Ebben a most kiadott füzetben a tudós és elbeszélő gyönyörűen tudó szerző a *csizkányokról* és a *vakondokról* szóló részt befejezi s a *rágásúlok* rendjére tér át, hogy a *mókások* különböző és — érdekes fajait ismertesse, jellemző és színes leírásban. A szöveget természetesen a legújabb füzetben is rajzok élikítik, még pedig hű és tetszetős szövegrajzok. Az állatok világát füzetenként 80 fillérért lehet megkapni, akár a kiadó *Légrády* testvérek cégénél (Váci-körút 78.), akár pedig a könyves boltokban. A vállalatot, a melynél nagyobb szabású a magyar irodalomban mostanában nem jelent meg, a közönség figyelmébe ajánljuk, mert e mű megszerzésével nemcsak természetrajzi ismereteit gyarapítja, de rendkívül kedves, érdekes és élvezetes olvasmányhoz jut.

***Martinuzzi György.** Ez a név egész korszakot jelent a magyar nemzet történetében. Államférfinak aligha jutott tragikusabb sors, mint neki, aki oly bizonyos volt a saját eljárásáról. Örökké két párt között kellett játszania hintapolitikával. Lassú és megfontolt módon kellett arra törekednie, hogy Magyarországot és Erdélyt egyesítse, mikor ily nagy összeforrás csak egy nagy szenvedély lángjánál lehetséges és midőn végre lehetséges volt, egy orgyilkos tör kioltotta életét, hogy csak messziről láthassa az Igéret Földjét, mint *Mózes*. Szegény fáradhatatlan bibornok, a ki sohasem mutathatta meg hazájához való szeretetét annyira a mennyire érezte és midőn megmutathatta volna, akkor aludt ki élete. Neve Erdélyország történetét jelentette és Magyarországot. Első nagy áldozata volt azon nagy tragédiának, mely századokon át letarolta hazánk legnemesebbjeit. Hazafisága Ferdi-

nánd pártjához vonja, sohasem bírja elfeledni Buda megvétele s midőn látja, hogy Erdély nem a magyar királynak bírtoka, hanem idegen zsoldosok prédája, hazafisága megint a régi politikára készíti, a német- és török-párt közötti ingadozásra. Az ő politikáját is Arany szavai fejezik ki a leghívebben:

„Két ellenség a Duna parton,
Kevés annak az én jó kardom.
Egyiket, a másikat — hiába —
A hogy lehet — gondolja magába.

Martinuzzi Györgyről és koráról szól a *Nagy Képes Világtörténet* 131. füzet.

A 12 kötetes nagy munka szerkesztője dr. *Mareczai* Henrik egyetemi tanár. Egy-egy kötet ára díszes félbörkötésben 16 korona; füzetenként is kapható 60 fillérével. Megjelen minden héten egy füzet. Kapható a kiadóknál (*Révai* Testvérek Irod. Int. Rt. Budapest, VIII., *Üllői*-út 18. sz.) s minden hazai könyvkereskedés útján.

CSARNOK.

A mi hőseink.

— *Gracza és Záhony története* —

Korrajz

Írta: *Brankovics György.*

(Folytatás.)

— Én egy emeletes házban voltam szállva s midőn a zajt meghallottam, felkötöttem kardomat s az utcára akartam sietni, de a lépcsőkön haladva lefelé, maga a ház ura rám lőtt. Szeremesemre nem talált. Egy ugrással a kapunál termettem, de az zárva volt. Visszaforodtam tehát s a ház kertjén át menekültem. Egy szegényes házba lépve, egy öreg anyókatól pénzem és ékszerem árán e női ruhát szereztem s így sikerült idáig jutnom. Szolgám hasonló módon menekült meg s az országuton ért utól. Alkalmasint úgy bántak összes tisztjeimmel a szállásaikon, mint velem, így nem esoda, ha a legénység tisztjeitől megfosztva, eszét veszte.

— *Borzasztó!* — nyögé az agg tábornok. — De mégis hálát adok az Istennek hogy élve látlak, fiam.

— *Szabad kérdenem...* — szólalt fel most az eddig némán hallgató kormánybiztos.

— *Bocsánat, kormánybiztos ur* — mondá a tábornok — el is felejtettem önöket egymásnak bemutatni.

— *Kérem!*... — hajtá meg magát *Majthényi*.

— *Albert fiam,* — folytató a tábornok a szoknyás hősré mutatva — *császári ezredes.*

— *Szabad kérnem, ezredes ur.* — kérde a kormánybiztos — nem értesült utközben a támadó magyar vezér nevével?

— *De igen, még az öreg anyóka,* akinél átöltözököttem, sugta meg, hogy valami híres *guerilla-vezér, Gracza* tört ránk seregével.

— *Gracza?* — kiáltá elsápadva a kormánybiztos. — *Tábornok ur,* ez esetben tessék összes rendelkezésére álló csapatjait *Losonez* felé indítani, mert a vakmerő vezér képes egész idáig hatolni. Én pakoltatok.

— *És úgy lőn.*
A tábornok riadót fuvatott s dandárait *Losonez* felé indítá azonnal. Ezek persze csak *Albert* fia megfutott ezredét vették fel, de *Gracza*hoz és hős csapatjához nem volt szerencsésük.

Ez a támadás (1849. márcz. 23-kának éjjelén) ugyanis *Beniczky* és *Gracza* portyázó csapatjainak kombinált támadása volt, s mire márczius 24-kének reggele megviradt: *Beniczky* már *Gömör* megye földjén száguldott, *Gracza* pedig *Görgy* után sietett, hogy a n.-sallói győzelemnek részese lehessen. A császáriak vesztesége *Losonez*on, daczára, hogy számuk kétszerre nagyobb volt, mint *Gracza* s *Beniczky* csapatáé — 206 ember, 56 ló, 1 zászló s 1 pénztár volt.

*
Gracza és portyázó csapatja hős tetteinek számtalan szemtanúja lévén, nem mesét, hanem köztudomású dolgokat írtam.

A *kormányi, nagysarlói, szelaknai, besztercei, váci és losonezi* utközetek és csatározások vezetői tudják legjobban, mily hasznát vették e harcokban *Gracza*nak és csapatjának.

A „hős” nevet „töle” és „társaitól” nekünk megtagadni nem lehet és nem szabad,

nem még akkor sem, ha az oroszok legoosmányabb tetteire, *Losonez* felgyújtására gondolunk.

1849. augusztus 1-én egy orosz osztalesapat jelent meg *Losonez*on s miután meggyőződött, hogy a város esendes, amíg a legénység a főtérre abrakoltatta lovait, addig az osztalesparancsnok a kaszinóba tért be étkezni.

Epen a delet harangozták, amidőn pusztító árként tört be *villámszárnnyu* paripákon *Gracza* és csapatja s a mig *guerillái* a főtérre lévő oroszokat kenezolták föl, addig ő maga a kaszinóhoz vágatott, s lováról leszállva, az ebédli ajtajának küszöbéről éppen akkor röpitette halált osztó golyóját az orosz parancsnok szájába, midőn az egy izletes husdarabot készült lenyelni.

(folyt. köv.)

Értesítés.

Van szerenesém a nagyérdemű közönségnek b. tudomására adni, hogy **Ujpesten, Attila-utca 3-ik szám, a József-utca frontján levő házban**, a mai kor igényeinek minden tekintetben megfelelő **teljesen ujonnan berendezett**

könyv- és papirkereskedést

nyitottam, a ho is az összes **ujpesti áltami iskolákban szükséglenő tan-könyvek előírás** szerint, ugyszintén mindennemű **iskolai-szerek, díszes táskák** stb., nagy választékban **jutányos áron kaphatók.**

A nagyérdemű közönség b. pártfogástá kérve, maradok alázatos tisztelettel

Kovács Erzsébet.

Steiner József

szabó- és férfidivatüzlete.

Van szerenesém Ujpest n. é. közönségének b. tudomására adni, hogy az **uj község-házában István-utca 12. sz. a.** a mai modern kor igényeinek teljesen megfelelő **uj**

szabó- és férfidivatáru fióküzletet

rendeztem be, a hol is nagy választékban a legjutányosabb áron következő czikkek úgy mint:

ingek, gallérok, manzsetták, zsebkendők, esernyők, harisnyák, kalapok és mindennemű férfi pipere-czikkek kaphatók.

Férfiöltönyök mérték szerint a legfinomabb és legújabb divat szerint jutányos áron készítettnek.

Főtörekvésem oda fog irányulni, hogy a n. é. közönség igényeit pontos és reális kiszolgálás által minden irányban kielégítem, miért is szives támogatását kéri

alázatos tisztelettel

8-10. Steiner József

szabó- és férfidivatáru-üzlettulajdonos.

István- és Templom-utca sarkán, — a Szerényi-féle házban az emeleten

egy nagyobb uri lakás,

mely 3 utcai nagy szoba, előszoba, konyha, fürdőszoba, eselédshoba, kamara és egyéb hozzátartozó mellék-helyiségekből áll, kiadó.